

Amos als profeet in KMS

(profetie als drama in 7 bedrijven)

I.

(vertelster)

*Er was een boer
die weidde zijn vee
dichtbij de velden van Efrata,
in Zuid-Israël, het koninkrijk Juda:
Amos was zijn naam.
Hij werd door God geroepen
om in het Noordrijk Israël
de mensen de Levieten te lezen.
Hij werd zomaar van zijn dagelijks werk weggehaald.
Eigenlijk had hij er niet om gevraagd,
maar hij moest wel,
want God kon het niet langer aanzien!*

*Zo ging Amos maar op stap,
Contrair was hij ook niet, zeker niet tegenover God.
Toen hij de grens overging in Betel,
schrok hij zich een aap:
stond daar voor zijn neus een beeld van 4 meter hoog:
een blinkend gouden kalf!
Krachtig! De Potentie droop eraf!
Het goud schitterde aantrekkelijk en verleidelijk.
Het kalf stond klaar voor maximale Productie:
“Het Noordrijk Israël verwelkomt u”!*

*Amos had zich voorgenomen te zwijgen.
Eerst moest hij zien, goed zien – ook achter de schone schijn,
dan horen en luisteren naar de mensen,
dan overdenken in 't geloof:
- nuchter en bewogen -
wat is hier toch gaande?
Zo begon langzaam zijn bloed wel te koken,
hij werd hoe langer hoe roder,
en floepte het er dan maar uit:
keihelder en zeer bewogen,
veel beeldspraak en soms brullend,
want van het genuanceerd geneuzel
kreeg hij ook al door hoe dit geneutraliseerd werd.*

Dit zijn de woorden van Amos:

II.

*O gij inwoners van Israël!
Die zo'n goede handelsbetrekkingen hebt met uw burenen.
Hebt ge uw buurvolkeren al eens goed bekeken?*

De **Syriërs**,

waar het Huis van de Lust
en de Vallei van het Kwaad
zich graag met elkaar verbinden.

Waar de mens een voorwerp van Lust is geworden,
en gebruiksvoorwerp in het kader van het Kwaad.
Syrië zal zelf tot 'voorwerp' gemaakt worden,
dat weggesmeten wordt!

Kijk naar de **Filistijnen**,

die er prat op gaan dat ze 'onbesneden' zijn:
Potentie en Productie moeten maximaal tot zijn recht komen.
Zo zijt ge een grote meneer temidden van de anderen.
Nu telt ge pas!

Ja, we zien het aan de reuzen, de Goliaths,
aan jullie militaire macht.

In één woord: Geweldig en gewelddadig!

Maar, er zullen nog grotere onbesneden Pieten opstaan,
die hen een lesje leren in militaire productie en potentie!

En zij zullen in marstempo roepen:

“Naar de Filistijnen met deze onbesnedenen”!

Kijk, de **Edomieten**,

jullie bondsbroeders.

Ja, als ge elkaar nodig hebt zijt ge broeders,
maar als 't crisis is, of militaire dreiging,
denkt men eerst aan zichzelf,
laten ze u vallen, verraden u zelfs,
want dan zijt ge wel concurrenten!

Zie, de grootmacht **Bagdad**,

gered door andere grootmachten.

Die nu zijn olie weer op de vrije markt
te koop kan zetten. Met openbaar opbod:

“Wie biedt er het meeste

voor het olieveld in Kirkuk of in Basra?

Eenmaal, tweemaal?

Verkocht aan Shell en aan Exxon”.

Alstublieft, dankuwel voor uw potentie
om het land te beschermen!

Of kijk naar uw vrienden in **Dubai**,

een beetje verderweg,

maar prettig om een vakantietje door te brengen.

Dit technologisch, hoogontwikkeld volk,
waarvan zijn toren tot in de hemel reikt!

Dubai is toch machtiger dan Babel!

Gij, Israël, die u verheugt in het handeldrijven
met deze hoge heren,

het zou uw failliet wel eens kunnen zijn!

Kijk, uw zuiderburen, **Juda**,
zo verbonden met u, Israël!
Samen uitgetrokken uit Egypte,
40 jaar lief en leed gedeeld,
geleerd wat níet-geloven is, en wat het wél is.
De Tien Geboden ontvangen,
als een gids voor het land van melk en honig,
maar even later het visioen weer verguisd
met het bedriegend beeld van het Gouden Kalf!
Waar haalt ge 't in uw kop, Israël,
om ditzelfde symbool van vruchtbaarheid en kracht,
aan uw grenzen in 't noorden en 't zuiden op te stellen?
Om al uw toeristen en burgers welkom te heten,
met dit blinkend, verblindend en stinkend-naar-macht beeld?!
En dan nog het lef hebben om te zeggen
dat dit de god is die ons uit Egypte heeft bevrijd!?

Hebben wij niet anders geleerd?
Wij zijn toch anders bedoeld,
met die grondwet van de Bevrijder?
Ziet ge dan niet dat ge met uw blinkend gouden kalf,
hetzelfde doet als al die andere volken?
De meest potente willen zijn,
de hoogste, de grootste,
de productiefste, de machtigste!
Typisch mannelijk!
Is het dat?
Of leerde onze God op te komen voor de kleinste,
de zwakste, de weduwe, de vreemdeling, de vluchteling?
Waar staat ge eigenlijk Israël?
Bij het recht van de sterkste,
zoals al de volkeren doen,
of durft ge 't aan om het recht van de zwakste te beoefenen?

III.

(vertelster)

*Amos schokte de mensen wel
maar overtuigde ze toch niet.*

*Israël voélde zich ook gelovig en meende ook echt
dat ze zich daarin onderscheidde van andere volken:
dat hun normen en waarden wel degelijk anders waren
dan van die onbesnedenen.*

Natuurlijk, je moet ook niet overdrijven:

Je moet je durven aanpassen aan de geest van de tijd.

Daar zitten ook goeie dingen in.

We zijn geen fundamentalisten

die ons maar krampachtig aan de wetten moeten houden.

Als we dat namelijk wél doen,

verliezen we als klein land ook de aansluiting met de groteren,

*dan tellen we helemaal niet meer mee!
Dan is zeker de buit van Bagdad en Dubai niet meer voor ons!
Waar staan we dan?
Kunnen wij als klein landje een apart beleid
voor asielzoekers en mensen zonder papieren opzetten?
Durven wij zomaar een taks voor miljonairs gaan vastleggen,
terwijl vele grote landen dat ook niet doen?
Of een CO₂-taks, die zeker de rijken en de industriëlen meer zal treffen?
Bij al deze vragen begon het bloed van Amos weer meer te koken.
Hij was al rood, maar werd nog roder, bloed-rood!
Die madammekes en die salonheren,
hij zou ze hun 'vet' eens geven,
hoewel ze eigenlijk vet genoeg waren!*

Hoor de bloed-rode woorden van Amos:

IV.

O, gij madammekes,
die liggen op hun ivoren bedden,
die roepen naar hun ventjes:
geeft me d'r nog een paar drinken!
Neen, niet één glas, maar een schaal met wijn alstublieft!
Onze Karmel-wijn, ach de beste die er is...
die prikkelt onze zinnen.
Die maakt ons zalig lekker,
en onze ventjes ook!
Gij madammekes,
gij koeien van Basan.
Ja, schone koeien om te zien,
de beste productie in de wijde omgeving,
maar wat ligt gij daar eigenlijk te rollen op uw ivoren bed?!
Gij, die de rechtvaardige koeioneert, omdat die te lastig is.
Gij, die de armen voor een paar schoenen verkoopt,
en de geringen verdrukt.
Gij, die meer subsidie aan uw eigen koeien per koe geeft,
dan dat driekwart van Afrika heeft om mee rond te komen!
Als die Afrikaan naar uw land zou vluchten
en zich bij u zou aanbieden als 'koe',
zou hij beter af zijn dan thuis.
Maar ook hier melkt ge hem uit en stort hem in de koeien...drek,
hij is u geen menselijke cent waard!
Voorwaar, amen, ik zeg u,
dat ge deze koeienmentaliteit op uw eigen bord terugkrijgt!
Het ivoor van uw bed zal op de aandelenbeurs naar beneden tuimelen,
zodat uw bed niks meer waard is!
Ze komen u halen,
de deurwaarders van deze koeienmaatschappij.
Ze melken u uit, want uw failliet is nabij.
Gij, ge wilt nog wel eens een aalmoeske geven,
want er zijn ook lieve Afrikaanse asielzoekertjes bij,

met van die schone koeienogen, waar gij zo van houdt!
Ge roept zelfs uw collega-dames op
om hun vijfde appartement, dat toevallig leegstaat,
te bestemmen voor zo'n braaf zwart vluchtelingeske!
Geweldig, dat uw geweten in deze harde maatschappij
toch nog spreekt! Dankuwel!

Damekes en salonheren,

ik heb een visioen van God gekregen. Wilt ge 't weten?

Ik zag God met een mand vol rijpe vruchten.

Hij zei: Amos, ziet ge dit?

Ja, zei ik, u hebt een mand met rijpe vruchten.

Toen zei God:

Het volk is eraan toe, het is rijp voor de ondergang.

Het wordt in ballingschap gevoerd.

Hun eigen kwaad komt als een boemerang op hen neer.

Ik kan er niet meer omheen.

Alleen klaagliederen zullen ze nog zingen

in de ijzige stlte van de dood op straat.

Ik kreeg nog een visioen, weer zo indringend:

Ik zag God met een schietlood in zijn hand.

Hij stond op de muur, precies in het lood.

Hij zei: Amos, ziet ge dit?

Ja, zei ik, u hebt een schietlood in uw hand.

Toen zei God: let op,

met dit schietlood schiet ik langs de mensen.

Ik ga rechtmaken, alles wat krom is.

Ik ontzie ze niet meer:

hun heilige huisjes, hun hypocriete altaren,

hun sjeke koningspaleizen.

Het gaat tegen de vlakke, het zal vallen door geweld!

V.

(vertelster)

Van deze goddelijke visioenen schrokken de dames en heren toch wel.

Zou hun God het zover laten komen

dat Hij zijn eigen uitverkoren volk zou laten vallen?

Of hebben we hier met een oproerkraaiër te maken,

die zichzelf graag 'profeet' noemt,

maar de woorden van God voor zijn eigen zaak verdraaid?!

Weet je,

laten we de priester van het koninklijk heiligdom

eens naar hem toesturen.

Die heeft gezag en zal hem wel kunnen wijsmaken

wat wij hier denken en willen denken.

Uiteindelijk is hij niet van ons

- hij komt van het zuiden, van Juda –

en we zullen hem dat ook eens goed laten voelen.

Wie van het zuiden: van Israël zelf, van België of van de wereld,

zal ons de les komen spellen wat wij moeten doen?

*Wie is meneer Amos om ons te kritiseren?
Dat hij naar zijn eigen tempel in Jeruzalem gaat!
Met héél Jeruzalem, maar niet met ons!
En Amazja ging naar hem toe,
in naam van de koning van de twee gouden kalveren, meneer Jerobeam.
Profeetje, maak dat ge hier wegkomt!
Ga naar Juda, uw eigen land:
Eet daar brood en speel daar profeet.
Ze zullen u graag zien komen.
Hier, in Betel, is ons domein, ons koninklijk domein.
Ja, onder de rook van ons blinkend, prachtig
cultureel verantwoord beeld van 't gouden kalf!!
So, what?! Hè?*

En Amos riposteerde tegen Amazja:

VI.

Och, geachte priester van het koninklijk heiligdom.
Ik ben nog niet eens profeet van beroep,
noch een zoon van een profeet.
Ik ben een simpele boer, een koeienboer.
Ja, ik ken wel iets van koeien.
Ik heb er velen gezien bij jullie:
zowel mannelijke als vrouwelijke koeien.
Van die vrouwelijke kan ik nog altijd niet aan uit:
die ogen, die uiers, die verschillende magen
waar van alles in kan! En maar herkauwen!
Neen, ik ben echt niet met plezier naar uw koeienland komen kijken.
Ik moest wel van onze God.
Maar, als ge me niet meer wilt?
Salu hé...en de kost.
Weet ge wat God mij nog heeft gezegd?
Om het nog een keer duidelijk in te prenten?
Gij, Amazja, hebt gezegd:
    Ge zult niet meer profeteren tegen ons volk,
    Ge zult niet meer gaan zeveren tegen ons!
God zegt:
    Uw zonen en dochters zullen vallen door het zwaard,
    uw land zal afgepakt worden en ge zult verbannen worden.
    Er komt een politieke aardbeving
    en een economische zonsverduistering.
    's Middags verwacht ge de zon,
    maar ineens zal het nacht zijn.
    Gedaan met feestjes en vakantie,
    met autosalons en economische pseudo-voorspellingen,
    dat de crisis echt wel voorbij is!
    Misschien wordt er dan nog eens honger en dorst geleden:
    Geen honger naar consumptiegoederen,
    geen dorst naar welvaart,
    maar honger naar liefde en waarachtigheid,

dorst naar gerechtigheid en naar Gods woord.

VII.

(vertelster)

*Zal op zo'n dag God geen berouw kunnen krijgen,
geroerd kunnen worden, erbarmen en genade tonen,
en zo het kleingemaakte volk willen herstellen?*

Zou Hij de hopeloze situatie niet willen omzetten in hoop?

*Dan zal Hij eerst beginnen met de bouwvallige hutjes van de kleine man,
dan de appartementjes voor de thuislozen en de asielzoekers,
dan de huisjes van Didier, Annelies, Jan en alleman.*

*Zij gaan de verwoeste steden weer herbouwen,
zij planten een wijngaard en drinken er zelf van;
zij leggen een boomgaard aan en eten zelf van hun vruchten.
Van hun eigen levensgrond worden ze niet meer weggerukt,
want ze délen het leven ook met allen.*

Zó spreekt de HEER:

*Voor Asielzoekers, Migranten,
Ontwikkelingswerkers en Solidaire mensen.
Kortom: van AMOS tot AMOS!*